

‘Naar huis met concrete afspraken’

Resumé van de Future Search 14, 15 en 16 juni 2007

De kernvraag

Ons onderwijs leidt de wereldburger op die Nederland –en de wereld - over 20 jaar nodig heeft. De kernvraag die leidend was tijdens de Future Search luidde dan ook:

‘Wat is de start van onderwijs dat opleidt voor de wereldburger van over 20 jaar’

Aan de Future Search werd deelgenomen door docenten uit alle onderwijsvelden, (net) afgestudeerden, leerlingen en studenten, ouders, management, adviseurs. Vanuit dit brede blikveld, vanuit een wijder perspectief kijkend, leverde de Future Search concrete resultaten op waarmee we dit succesvol kunnen realiseren.

Subvragen bij dit thema: hoe ziet die wereld van over 20 jaar er uit, hoe kan het onderwijs in het hier-en-nu de (wereld)burger van dan toerusten; wat gaan wij daar als eerste stap aan doen?

De Future Search

Het programma van de conferentie volgt de vaste structuur van een Future Search. De stakeholders nemen samenhangende stappen door de tijd: het verleden - het heden - de toekomst - het heden.

Dag 1 Proloog. Uit de check-in vraag blijkt, dat de deelnemers zich hadden aangemeld vanuit hun bezorgdheid om het huidige onderwijs. Ze willen actief en concreet bijdragen en dat met anderen betrokkenen buiten de eigen kring. Met de eerste opdracht kijken de deelnemers terug naar de periode 1970 – heden. Ze brengen de sleutelmomenten in relatie tot het thema in kaart op drie niveaus: individueel, het onderwijs en de wereld.

Het gemeenschappelijke beeld uit de drie tijdlijnen is de toegenomen complexiteit, veelvormigheid en het daardoor meer oog moeten hebben voor verschillen, diversiteit. Het onderwijs loopt daar voortdurend achteraan. De veranderingen zijn vooral reactief van aard. Operaties worden grootschaliger en ingrijpender terwijl visie, langetermijndenken, langetermijninvesteringen ontbreken.

Vervolgens komt de focus op het heden. D.m.v. een plenaire mindmap worden alle trends en ontwikkelingen in relatie tot het thema in beeld gebracht en ingeschat op mate van relevantie voor het thema.

Dag 2 In homogene stakeholdergroepen worden de trends en ontwikkelingen geanalyseerd op eigen activiteiten en bijdragen, hoe trots/niet trots men hierop is, zich misschien zelfs voor schaamt... Na de groepsprestaties is het eigenaarschap voor de gezamenlijke ‘Prouds en Sorries’ tastbaar aanwezig in de zaal. Men is trots op zoveel maatschappelijke betrokkenheid en vakmanschap, trots op het voortdurend zien een aangaan van kansen. Tegelijkertijd verbaast men zich over het feit dat er zo weinig contact is met de andere stakeholders in de samenleving. Men schaamt zich over het eigen ongeduld en laten liggen van kansen.

Tijd voor de toekomst. We verplaatsen ons naar de werkelijkheid van 2020, denken en spreken in het hier-en-nu van 2020. De scenariogroepen krijgen de mogelijkheid die werkelijkheid creatief te verbeelden. Vanuit die verbeelding kijken we terug naar 2007.

'Welke momenten waren er die ons naar die ideale toekomst brachten. Welke blokkades werden overwonnen?' Om vervolgens in dezelfde groepen op zoek te gaan naar potentiële projecten die vorm kunnen geven aan die ideale toekomst.

Dag 3 Tijd om de potentiële projecten aan een realiteitscheck te onderwerpen om vervolgens te bepalen: wie onderneemt welke actie? Een pittig programma voor de laatste conferentiedag. Er worden concrete projectvoorstellen geformuleerd. Deelnemers krijgen de gelegenheid zich te verbinden aan een of meerdere projectvoorstellen en binnen de ontstane projectgroepen tot eerste concrete afspraken te komen. De eerste afspraken zijn al voor de komende week! De conferentie wordt afgesloten met het verhaal van de Soepsteen. De steen waarmee een reiziger ervoor zorgde dat een heel dorp met schaarse middelen toch een gezamenlijke soep bereidt en eet. Elke deelnemer kiest aan het eind een steen uit een verzameling stenen die in ons midden ligt en spreekt uit waaraan deze steen hem of haar zal herinneren met betrekking tot deze Future Search, wat meegemaakt is, hoe we op weg zijn. 'Dit was een onomkeerbaar proces!'

De Future Search Conferentie Onderwijs leidt tot zes concrete acties:

- ✓ De pilot Realisatie open leef/leeromgeving. De samenleving is het uitgangspunt. Kennis delen het leerprincipe.
- ✓ De Zingevingsgroep. Er komt een curriculum: wat zijn de drijfveren van de mensen binnen de scholen, wat inspireert hen? Deze groep maakt gebruik van Spiral Dynamics.
- ✓ De pilot Topleerkrachten. Het vinden van het antwoord op de vraag: wat moet een Topleerkracht kunnen? Daarna komen de Pabo's in beeld.
- ✓ Het onderwijsplatform dat richtinggevende kaders biedt. Het platform schept voorwaarden en middelen die collectieve ambitie realiseert.
- ✓ Het Onderzoeksteam. De onderzoeksvraag: Hoe kunnen we integraal denken op een leeromgeving toepassen?
- ✓ De werkgroep Verbetering aansluiting tussen Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en vervolgopleidingen.